

1. VERWELKOMING EN VERONTSCHULDIGINGEN

Aanwezig: Angelique van der Straete (Dienst Welzijn en gelijke Kansen), Annemie Van Hoecke (Dienst Wonen), Diète Glas en Ibel tryhou (Preventie voor Veiligheid), Chris Van Lyssebetten, Elias Kedda, Bram De Waele en Christophe Thiry (Habbekrats), Elke Fontaine (Overkop), Els De Vos, Flip De Sager en Leen Van Zele (Dienst Welzijn en Gelijke Kansen team Gezondheid en Gezin), Eline Van Bever, Pieter Monsaert en Trui Notebaert (Jeugddienst), Frances Van Belle (CAW Oost-Vlaanderen), Hanadi Nam (JES), Hanne Callewaert (OCMW Ouderenzorg), Ilse De Neef (Het Pakt), Karleen de Rijcke (KRAS), Karen Vos en Maria Euwema (Digipolis), Koen Berwouts (WRG), Koen Boterman (KAA Gent Foundation), Kristel Danel (Stad Gent Gelijke Kansen), Lien Mulier en Astrid Triste (vzw Lejo), Liesbeth Moers (Onderwijscentrum), Kathleen Van de Kerckhove, Maaïke Buyst (Dienst Welzijn en Gelijke Kansen), Bart Guillemyen (Dienst Outreachend Werken), Memet Karaman (IN-Gent), Neelke Vernailen (kabinet Coddens en de Bruycker), Nele Spiesschaert (Huis van het Kind), Nina Vanslambrouck (FOS Open Scouting), Pauline Lemahieu (Familiezorg O-VI), Regine Laverge en Ivan Mostinckx (Dienst Werk), Riet Konings (Obra/Baken vzw), Ruth Cheyens en Eser Akgül (vzw JONG), Sieglinde De Graef (Kind en Gezin), Stien van Liedekerke (VDAB), Trees de Bruycker, Eva Vandevyvere, Sandra Verhauwert en Sarah Voets (OCMW Gent), Bieke Verplancken, Bjorn Denaert, Davy Vandenheede, Eleke Langeroot, Johan Geldof, Katrien van Goidsenhoven, Lien Baes en Nele De Scheemaeker (Stad Gent Sociale Regie), Sven Vermeersch (Jong Gent in Actie) en Michèle Van Elslander (WRG)

Verontschuldigd: Ann-Sophie Hofman (Samenlevingsopbouw Gent), Betty Johnson (WGC De Sleep), Caroline Gilliaerts (Mobiliteitsbedrijf), Claudine Roelkens (OCMW), Danny Verdonck (Dienst Kinderopvang), Ellen Christiaens (OCMW Gent), Els Lecompte (OCMW Ouderenzorg), Karin de Moor (FOD Sociale Zekerheid), Kathleen Snoeck en Marianne Labre (Jeugddienst), Jonathan vercruyse (vzw Apart), Leen de Schuymer (Samen1plan Gent), Nik Vanderscheuren (Dienst Burgerzaken), Rani Kerckaert (Jong Gent in Actie), Sara Vandamme (Digipolis), schepen Astrid de Bruycker, Veerle Vandevoorde (departement Gezondheid, Welzijn en Samenleven),

2. INLEIDING EN STAND VAN ZAKEN OPVOLGING SIGNALENBUNDEL 2018 (MICHÈLE VAN ELSLANDER)

Het lokaal welzijnsbeleid bestaat uit 3 grote luiken:

1. Het gezamenlijk forum:
  - tweemaal per jaar komen we samen om met alle actoren (derden, trekkers en signaalcoördinatoren). Volgende keer op **14 november 2019**
  - afhankelijk van de besproken thema's en signalen worden een aantal inhoudelijke experts uitgenodigd worden
  - we zorgen indien mogelijk voor een academische insteek en voorzien aansluitend een netwerkmoment
2. De Signalenprocedure: zie www.beleidssignalen.be: de signalen en de trekkers staan bij Signalen 2018. Neem gerust contact op met de trekkers.
3. Sociale Trefdag: volgende keer op **24 september 2020**

3. STAVAZA GEÏNTEGREERD BREED ONTHAAL GENT (FRANCES VAN BELLE)

Het Geïntegreerd Breed Onthaal (GBO) is een substantieel onderdeel van het decreet LSB (lokaal sociaal beleid). Het is geen extra aanbod, nieuwe organisatie of structuur, maar staat voor het samenwerkingsverband tussen de 3 kernpartners die een decretale onthaalopdracht hebben:

OCMW, DMW (dienst maatschappelijk werk van de mutualiteiten) en CAW (centrum algemeen welzijnswerk)

Doelstellingen GBO (Vlaanderen, niet enkel Gent)

- toegankelijke sociale hulp -en dienstverlening
- tegengaan van onderbescherming

Het samenwerkingsverband GBO Gent zet concreet in op 2 concrete doelstellingen/werksporen:

1. **Een optimale afstemming van de onthaalfunctie van de kernpartners van GBO Gent.** Deze afstemming manifesteert zich (op termijn) in de volgende deelaspecten:

- Onafhankelijk van bij welke kernactor een burger zijn hulpvraag stelt, zal de daaropvolgende begeleiding en toegang tot elkaars achterliggend aanbod gelijkaardig zijn.
- Een betere en zorgzame doorverwijzing tussen de kernactoren waarbij burgers niet telkens opnieuw hun (volledige) verhaal moeten doen en rechtstreeks naar elkaars achterliggende aanbod verwezen kunnen worden.

Om de toegankelijkheid én de kwaliteit van de GBO-onthaalwerkingen te verhogen zetten we samen in op diverse gezamenlijke interventies zoals

- In eerste instantie vooral kennismaking en uitwisseling van de onthaalmedewerkers en hun werkmethodeken (adhv casusbesprekingen, ontmoetingsdagen, themawandelingen,...);
  - 2 keer per jaar (net voor de zomer en op het einde van het jaar) organiseren we een ontmoetingsdag voor alle onthaalmedewerkers van de kernactoren (zo'n 100-tal medewerkers, incl. leidinggevenden en de Stuurgroep GBO)
  - gemengde casusbesprekingen (bvb mbt omgaan met mensen met een MMPPS-problematiek of het thema aanklampend werken)
  - themawandelingen in een Gentse wijk met kennismaking van elkaars locaties en werkingen
- Het uitwerken van een informatietool ter ondersteuning van de medewerkers;
- Het uitwerken van een onderlinge consultfunctie. Dit is een nieuwe methodiek waarbij onthaalmedewerkers elkaars kennis en expertise kunnen consulteren door telefonische en/of mailcontacten. Hierbij wordt ook het delen van cliëntgegevens mogelijk gemaakt, maar wordt de cliënt zelf ook betrokken.
- De uitbouw van een 'minimaal aanbod aan hulp en dienstverlening' en doorverwijzingsafspraken over de GBO onthalen heen

2. **Anderzijds zetten we extra in op het detecteren en uitputten van rechten en sociale voordelen van de kwetsbare Gentenaar door o.m. de inzet van een vrijgestelde 'rechtenmaatschappelijk werker' en gecoördineerde inzet op een aantal sociale rechten in onze onthalen en wijken.**

Binnen de sociale dienst van het OCMW werd een maatschappelijk werker vrijgesteld om de andere maatschappelijke werkers te ondersteunen bij de uitputting van de sociale voordelen van de reeds gekende cliënten. In 2019 worden gefaseerd extra acties uitgewerkt mbt specifieke rechten (bvb verlaagd tarief Kind en Gezin, School- en studietoelage en aanvullende financiële hulp voor mensen met een inkomensvervangende tegemoetkoming).

De kernpartners richtten ondertussen een GBO-werkgroep Proactieve rechtenbenadering/rechtenuitputting op om toe te werken naar een gezamenlijke aanpak op het vlak van rechtenuitputting en concrete acties op te zetten in de strijd tegen onderbescherming. In eerste instantie maken we tegen de zomer een analyse van welke rechten door de kernpartners in de respectievelijke onthalen reeds worden gescreend en

uitgeput en hoe we hier verdere stappen kunnen zetten (bvb door sommige rechten gezamenlijk aan te pakken of extra rechten hierbinnen te integreren).

De kernpartners engageren zich om gezamenlijk minimaal in te zetten op volgende 5 rechten: Uitpas, school en studietoelage, huurpremie voor wachtenden op een sociale woning, verminderd tarief kinderopvang, verhoogde tegemoetkoming.

Projectstructuur

Een stuurgroep met kernactoren en voorzitters van de verschillende werkgroepen waar de basised medewerkers mee in zitten

- Voorzitter: OCMW departement sociale dienstverlening – Joris Beaumon
- Vaste vertegenwoordigers van de kernactoren:
  - OCMW departement sociale dienstverlening: Lieve Vanoverschelde
  - OCMW departement ouderenzorg: Katia Sette
  - CAW Oost Vlaanderen: Frances Van Belle
  - Voor de Diensten maatschappelijk werk van de mutualiteiten:
    - CM: Geertje Sleurs
    - Bond Moyson: Nathalie Ampe
    - LM: Christophe Cnockaert
  - Stad Gent, departement Samenleven, Welzijn en gezondheid: Bieke Dobbelaere
- Trekkers van een thema/werkgroep (niet limitatief, wordt aangepast obv van de thema's waar GBO Gent op inzet):
  - Consultfunctie/delen van cliëntinformatie: Laurence Boudré (OCMW SD)
  - Uitwisseling tussen onthaalmaatschappelijk werkers: Koen Berwouts (Welzijnsoverleg Regio Gent)
  - Proactieve rechtenbenadering/rechtenuitputting: Michiel Van Der Heyden (OCMW, SD)
  - Ontsluiten van informatie (infotool): Ann Meerpoel (OCMW, SD)
  - Project niet-toeleidbaren naar werk uit de VDAB: Dirk Bamelis (CAW, vanuit het provinciaal instroomoverleg)

Daarnaast is er nog een Expertengroep

De stuurgroep GBO brengt een 2 a 3 keer per jaar een brede vertegenwoordiging van basis en faciliterende actoren uit het Gentse gezondheids-en welzijnsveld samen. Deze expertengroep adviseert GBO Gent bij specifieke thema's en is een klankbord om ideeën en voorstellen af te toetsen of samenwerkingsverbanden op te starten.

De groep buigt zich op onze vraag ook over specifiek thema (bvb de aanvraag ihkv de oproep 'niet-toeleidbaren vd VDAB', het werken met vrijwilligers, hoe outreachend en aanklampend werken,...). De samenstelling is niet limitatief en wisselt afhankelijk van de thema's. Volgende partners zijn (naast de kernactoren) vaak aanwezig: De Wijkgezondheidscentra, Voorzitter vanuit de Gentse Gezondheidsraad, Obra-Baken, UZ Gent (patiëntenbegeleiding), OCMW Gent – departement Ouderenzorg, Fiola, Wit-Gele Kruis, Samenlevingsopbouw Gent, De Zuidpoort, de KRAS-koepel, Dienst Ondersteuningsplan (DOP), De Sloep, Huis van het Kind Gent, ...

Volgende expertengroep zal na de zomer zijn en waarschijnlijk focussen op de inzet van community health workers als manier om outreachend en ondersteunend te werken. Wie wil is welkom en kan dit doorgeven aan Joris.Beaumon@ocmw.gent

4. JONGEREN ALS RISICOGROEP EN DE IMPACT DAARVAN OP DE JONGERENWERKERS ENERZIJD EN OP DE THEMA'S (GEESTELIJKE) GEZONDHEID, WONEN, ONDERWIJS EN WERK ANDERZIJD

- Inleiding

1. Zie signalen: <http://www.beleidssignalen.be/2018/jongeren>
2. Jeugdorganisaties krijgen alsmaar meer welzijnsvragen (vooral ook omdat ze een steunfiguur zijn voor de jongere) waar ze niet altijd weg mee kunnen omwille van de tijd die dit vraagt, de andere werkuren (zij 's avonds en in de weekends, de welzijnsorganisaties overdag tijdens de week), ontbrekende methodieken, extremere kwetsbaarheid, ... Dit beeld wordt bevestigd door de vele signalen die met jongeren te maken hebben en die met verschillende thema's te maken hebben:
  - Armoede (1): cfr uitgangsvraagstelling
  - **Gezondheid (2, 9, 10, 13, 15, 20, 47, 76)**
  - **Wonen (21, 29)**
  - **Onderwijs (31, 33, 34, 35, 36)**
  - **Werk (38, 39)**
  - Zorgaanbod (43, 44) = uitgangsvraagstelling voor inleiding*
  - Mobiliteit (64)
  - Woonomgeving (68, 70) = eerder evident thema
  - Vrije tijd (85) = eerder evident thema

3. Welkom bij Habbekrats:

Chris Van Lysebetten, de Stichter van Habbekrats doet een woordje uitleg bij het ontstaan en de werking van Habbekrats. Daarna bekijken we het [filmpje](#) dat werd gemaakt naar aanleiding van de Kinderrechtenprijs.

4. Getuigenissen

- Jongeren door ervaringsdeskundige Sven Vermeersch van Jong Gent in Actie
- Jeugdwerkers door trajectbegeleider Eser Akgul van vzw JONG
- Vindplaatsgericht werken door Stien Van Liedekerke van VDAB

5. Interactiegroepen per thema:

Doel:

- out of the box denken en zoeken naar mogelijkheden om de band tussen jongeren(organisaties) en welzijn te herstellen
- Dat de trekkers van signalen worden geprikkeld om de brug tussen thema en specifieke doelgroepen levendig te houden

Vraagjes:

- Wat gebeurt nog naast wat er al staat (projecten, acties, initiatieven) ? Wat ontbreekt nog? (zowel bij de signalen als bij de opvolging)
- Welke goede ideeën zijn er nog om op de signalen in te spelen?
- Wat is de rol van beide actoren (jongerenorganisaties en thematische organisaties) daarin? Wat kunnen we doen om elkaar te vinden?
- Wat moeten we daarvoor bepleiten bij het beleid?
- Welke 1ste stap moet er nu gezet worden en door wie?

6. Hierna de verslagen van de interactiegroepen

1. THEMA WONEN EN JONGEREN: ELEKE EN ELINE

Zie [voorbereidende nota](#).

1. a. Wat gebeurt er nog naast wat er al staat (projecten, acties, initiatieven)?

- Experimenten rond gezins- en/of kindvriendelijke hoogbouw
  - o Kind- en Jeugd vriendelijke ruimtelijke principes
- Taskforce wonen

b. Wat ontbreekt nog? (zowel bij de signalen als bij de opvolging)

- Meest kwetsbare kinderen en jongeren vallen overal doorheen => constante doorverwijzing => traject is vaak al vooraf bepaald voor hen => jongeren komen met hun hulpvragen steeds terug bij gekende vertrouwenspersonen die alles generalistisch moeten oplossen.
- Trajectbegeleiders hebben vaak niet meer de ruimte om mee te gaan met de jongeren
  - o Steeds meer hulpvragen en 'dossiers'
  - o Steeds complexer wordende problematieken
- Vertrouwenspersonen (zowel professioneel als vrijwilligers) haken steeds meer af omdat er te vaak naar hen gekeken wordt voor te complexe problematieken die ze niet alleen kunnen aanpakken.
- Jongvolwassenen moeten zelf hun weg kunnen vinden => minder betuttelend en meer empowerend

2. Welke goede ideeën zijn er nog om op de signalen in te spelen?

- Wonen is geen gratis verhaal, doch essentieel => zoeken naar een flexibelere manier om snel mensen te kunnen huisvesten
- Jongeren komen vaak op straat te staan, zonder alternatief => inzetten op 'veilige plekken' waar ze even de tijd krijgen om tot rust te komen + inzetten op ondersteuning gedurende dit traject
  - o Tiny houses
  - o Fiscaal voordeel toekennen aan private ontwikkelaars indien ze ook aandacht hebben voor het sociale aspect.
  - o Eigenaars vinden die via de sociale verhuurkantoren hun woning willen verhuren + extra aandacht voor communicatie en bekendmaking SVK's (heeft immers heel wat voordelen) => via de SVK's kun je gemakkelijker een cliënt aanbrengen
  - o Wonen koppelen aan werken/zinnige vrijetijdsbesteding door de jongeren bv. in te zetten bij een renovatietraject (renoveren van leegstaande woningen waar ze ook tijdelijk kunnen wonen)

3. Wat is de rol van beide actoren (jongerenorganisaties en thematische organisaties) daarin? Wat kunnen we doen om elkaar te vinden? Welke 1ste stap moet er nu gezet worden en door wie?

- Mensen komen bij jeugdwerkers (al dan niet vrijwillig, dikwijls 's avonds)
- ⇒ Hoe kunnen zij beter ondersteund worden? Ze kunnen vaak pas de volgende dag terecht bij de verschillende instanties.
  - o Elk is bezig op zijn terrein => nood aan meer en betere samenwerking en afstemming over wat welke dienst doet (kennisuitwisseling) => nu wordt men vaak van kast naar de muur gestuurd
  - o Hulpverleners moeten ook onderling vertrouwen hebben in elkaar (zonder over te willen nemen)

- Opportuniteiten bij het geïntegreerd breed onthaal (GBO)
- Sleutelpersonen (sociale relatie) moeten toegang hebben tot sleutelfuncties (expertise) => vertrouwenspersonen moeten kunnen weten naar wie ze kunnen/mogen bellen voor welke info
- JWW moet kunnen verbonden worden met welzijn in het algemeen (brugfiguren, vrijwilligers uit jeugdwerk/vrijtijdsaanbod => brede stuurgroep?

4. Wat moeten we daarvoor bepleiten bij het beleid?

- TIJD en MIDDELEN ontbreken
  - Structureel investeren in tijd én middelen om complexe problematieken te kunnen/mogen aanpakken (niet werken via projectsubsidies)
  - Meer veldwerkers die voldoende tijd kunnen spenderen aan het opbouwen van een vertrouwensrelatie
    - Niet alleen met jongeren => ook de ouders komen vaak bij hen met hun problemen
    - Niet alleen in het JWW => geldt voor iedereen die met kwetsbare groepen werkt (maatschappelijk werkers, etc.)
      - Maatschappelijk werkers zijn bijkomend vaak nog meer gebonden aan procedures en regelgeving, ook al willen ook zij in essentie de jongere gewoon helpen
  - Voldoende aandacht voor vormen en ondersteunen van vrijwilligers (zodat ze niet afhaken)
- AANBOD ontbreekt
  - Voorzie centrale ankerpunten in de wijk waar jongeren zich kunnen informeren
    - Toegankelijke openingsuren
  - Initiatieven rond ruimte delen stimuleren
  - Sneller en krachtiger optreden om leegstaande woningen in beheer te nemen
  - Opvang tijdelijke huisvesting uitbreiden + er begeleiding aan koppelen
  - Pool met een 100tal studio's in eigendom van de stad die telkens voor een korte periode beschikbaar zijn voor crisisopvang
- VEREENVOUDIGEN regelgeving en administratie
  - Er kruipt heel veel tijd in administratie en verantwoording => is dat altijd nodig?
  - Verandering in leefsituatie kan negatieve gevolgen hebben => regelgeving hierrond is niet altijd even consequent

2. THEMA (GEESTELIJKE) GEZONDHEID EN JONGEREN: DIETE EN TRUI

Zie [voorbereidende nota](#)

1. Wat gebeurt er nog naast wat er al staat (projecten, acties, initiatieven)? Wat ontbreekt nog? (zowel bij de signalen als bij de opvolging)

Signaal 2 Hoge drempel naar residentiële en ambulante psychische zorg®

Op zoek naar nieuwe methodieken

- Het dichterbij brengen van zorglijnen
  - Bv. overkop huis
  - Project met eerstelijnspsychologen (enkel voor kleuter en lager)

- Plantrekkers: Project plantrekkers (kaagent), afgebakend: coach geeft training, naast het veld iemand van buurtwerk, ocmw, gemakkelijk door te verwijzen op die manier
- Project: Iemand van verslavingszorg laten meedraaien in jeugdwelzijnswerk, om dat vertrouwen te laten groeien, zo drempel verlagen, een innoverende methodiek waar we meer op willen inzetten, drempel van vertrouwen naar beneden trekken.

Outreachen/toeleiding

- Bv. samen 1 Plan Gent
- Hoe ver gaat outreachend werken dan? Niet mogelijk op alle pleintjes en dergelijke?
- Ook aandacht voor outreachend werken naar de scholen/onderwijs

Ondersteunen van de eerstelijns werkers:

- Bv. eerstelijns werkers die ondersteund worden door mobilteams (krasdiensten)

VRAAG: waar stopt de opdracht van de eerstelijns werker (jeugdwerker?)

Bij toeleiding:

- Op zoek naar methodieken waarbij vertrouwen wordt doorgegeven van de eerstelijns naar de andere lijnen
- Overlap voorzien: Tijd en ruimte geven voor de overlap, nu weinig aandacht aan besteed, kort houden tussen contacten, ook overdracht van cliënt. Beleidsmatig zogezegd verloren tijd, moet ingerekend zitten in takenpakketten van medewerker

Andere methodieken:

- In nieuw-gent is er een intervisiegroep met verschillende lijnen waar casussen besproken kunnen worden
- Peer to peer support tussen jongeren onderling kan ook heel zinvol zijn, hen inzetten als ambassadeurs, niet alleen inzetten op professionals
- Captain werking VZW LEJO: gasten nemen meer engagementen op in de werking.

Signaal 9: cannabis genormaliseerd

Verruiming van het signaal

- Andere drugs
- In alle milieus/plekken waar jongeren komen
- Alcohol blijft het belangrijkste probleem, signaal gaat eigenlijk over roesmiddelen, jongeren zijn niet geïnformeerd over effect van sterke drank op jong lichaam, info rond indrinken nodig (specifiek naar doelgroep)

Wat gebeurt er nu

- Vorming naar jeugdwelzijnswerkers: verruimen naar andere groepen
- Afstemmen van drie lijnen preventie, curatie, repressie

Hoe gaan jeugdhuizen daar nu bv mee om?

- Habbekrats: nultolerantie tov druggebruik, maar als jeugdwerkers weten dat ze gebruiken, gaat men er ook mee aan de slag, onder invloed komen ze niet binnen, vrij weinig probleem mee, maar men bereikt die jongeren

wel (want je ziet ze wel gebruiken) <-> habbekrats heeft ook eigen ruimte, makkelijker om regels te stellen, moeilijker voor bv. kaagent die op pleinen werkt, hoe ga je om met jonge kinderen onder invloed, veel moeilijker en chaotisch. Heeft vaak ook te maken met hoe je als persoon bent en hangt ook af hoe goed je die persoon kent

Signaal 13. Nood aan psychische hulp voor vluchtelingen met traumatische ervaringen

Aanvullende acties:

- Intervisietafel mensen met migratieachtergrond/vluchtelingen, samen met netwerkcomité, trauma's verwerken met verslavingsproblematiek --> samenbrengen van expertise
- Overkop: Inzetten op okanklassen + Mindspring voor jogneren

Signaal 15: pesten bij jongeren

- Te weinig aandacht rond schaamte om gepest te worden, niets over zeggen want nog erger, ook online pesten, beleid rond integriteit Fos aan het bijschaven
- Binnen overkop ook preventieve initiatieven
- Vaak goede initiatieven en proefprojecten, kleine initiatieven ook breed uitrollen, daarover nadenken, wordt nu gemist, tijd om te leren op kleine schaal en goed plan van aanpak hebben om uit te rollen. Kan de stad hier een rol in opnemen om structureel in te bedden? Vaak een middelenverhaal. We gaan snel over naar een volgend project, vaak zitten middelen zo in elkaar beleidsmatig.

2. Welke goede ideeën zijn er nog om op de signalen in te spelen?

- Vorming
- Concrete acties:
  - o Samenbrengen van de zorglijnen, daar waar jongeren komen (bv. eerstelijnspsycholoog in overkop, samenwerking met vzw TEJO)
  - o Meer outreachend werken vanuit CGG
  - o Vroeginterventie op maat (vernieuwen)
  - o Aandacht voor peer to peer: co-workshop, ambassadeur
- duidelijkheid binnen het hulpverleningslandschap
- Rollen van verschillende actoren uitklaren: onderwijscentrum/CLB/Warme school/....
- Samen werken aan een traject ipv naast elkaar te werken, jongeren worden soms door verschillende diensten begeleid, vb door vzw Jong en door HOB0, ocmw en ... , Verschillende diensten zijn met dezelfde cases bezig, maar dat weet je niet van elkaar, vroeger signalen aan elkaar doorgeven, signalen doorgeven en terugkoppelen (een beweging die niet vaak gemaakt wordt bv bij ocmw), maar is ook moeilijk met beroepsgeheim (niet vertellen zonder medeweten van jongere) --> jongeren zelf een tool in handen geven? Streetsmart bv, de jongere kan zelf aangeven waar hij al linken heeft en welke trajecten er al lopen, hoe ervoor zorgen dat jongere eigenaar blijft van eigen traject? Jongeren kiezen zelf wat ze willen vertellen, niet erg als je niet altijd alles weet. --> maar wel als je met dezelfde trajecten bezig bent bv onderwijs, vraag naar efficiëntie <-> Maar soms kan je vanuit je positie meer verwezenlijken dan een ander vanuit zijn/haar positie
- Wat ervaart een jongere als vrije tijd of hulpverlening? Soms gaat een jongere niet Habbekrats opgeven, terwijl er wel hulpverlening door habbekrats gebeurt

- Uit ervaring intrafamiliaal geweld: mensen kunnen vaak zelf niet het overzicht behouden 'wie doet wat voor mij', kan zinvol zijn als één iemand met hen dat allemaal op een rijtje zet en hen in die kracht zet om te zoeken wie ze nodig hebben en wie niet
- Wat is een schakelmoment? Op welk moment moeten we elkaar vinden als hulpverlener?
- Aandacht voor verschillende doelgroepen, niet voor iedereen één plan dat werkt

3. Wat is de rol van beide actoren (jongerenorganisaties en thematische organisaties) daarin? Wat kunnen we doen om elkaar te vinden? Welke 1ste stap moet er nu gezet worden en door wie?

- Veel mensen aan tafel die in die eerstelijns positie zitten, weinig die tweedelijns zitten, waar start de overlap en waar stopt die, is dat niet als de jongere geholpen is? Heel veel centen gaan naar hogere zorglijnen, minimum gaat naar eerstelijns met preventie en waar brug moet gemaakt worden, grootste winst te boeken door die nuldelijn en eerstelijns te versterken
- Zorgvragen nemen toe, problematieken gaan niet naar beneden omdat jongeren de weg niet vinden naar de hulpverlening.
- Inzetten op deskundigheidsbevordering om die lijn kort te houden, je kan als nuldelijn niet alles kunnen, hoe kun je doorverwijzen op een goede manier? Uitwisselen van expertise onderling (zet ook in één plan gnt verhaal)
- Het feit dat bvb de trajectbegeleiders van vzw Jong, zoveel vragen krijgt en jongeren bij hen terecht komen met allerlei vragen duidt mogelijk op een tekort aan trajectbegeleiders bij toenemende groep kwetsbare jongeren, maar ook op het feit dat enerzijds door beschikbaarheid 's avonds en in het weekend en anderzijds door de vertrouwensband, jongeren eerder naar hem gaan met vragen, dan dat ze die vragen stellen aan een andere dienst waar ze reeds in begeleiding zijn. Onrechtstreeks zegt dat wel wat over de "dienstverlening" van diensten.
- Bij doorverwijzing (bvb trajectbegeleiders JONG, Community Health Workers, armoedeverenigingen) naar diensten moet je mensen kennen om snel en makkelijk een traject op te kunnen starten. Een beetje 'vriendjespolitiek'. Iets heel menselijks waarschijnlijk, maar toch frappant.

4. Wat moeten we daarvoor bepleiten bij het beleid?

Algemeen:

1. Beleid moet intersectoraal gaan werken, zo is het immers ook voor de doelgroep
2. Meer middelen voor jeugdwerk in alle mogelijke vormen
3. Jeugdwerk en jeugdwelzijnswerk minder opsplitsen.

Rondje van de tafel

- Goed evenwicht houden tussen projectmatige middelen (innovatie) en ook middelen om die innovatie te verankeren
- Preventie: meer op inzetten
- Verankeren goede praktijken
- Samenwerking
- Meer inzetten op outreaching (verschillende keren aangehaald)
- Sector- en domeinoverschrijdend werken: ook op beleidsvlak dit voorzien, waardoor je niet bij verschillende beleidsdomeinen afzonderlijk moet middelen gaan zoeken
- Schotten weg, nog meer intersectorale samenwerking, het zou niet mogen uitmaken, gaat over de jongere

- Zelf bruggen slaan tussen andere organisaties, lukt niet altijd vlot, zou fijn zijn moesten er meer partners betrokken zijn
- Elkaars werking goed leren kennen en wie is waar mee bezig
- Door het bos de bomen zien: overzicht, eerder belemmeringen dan ondersteuning vanuit beleidsmatig vlak
- Jongeren concreet betrekken op projecten, jongeren zelf sterker maken
- Heldere visie uit beleid naar voren schuiven
- Lef om meer middelen te investeren in de doelgroep, want eigenlijk investeer je hierdoor ook voor later (jongeren worden volwassenen)
- Segmentering weg tussen, schotten weg tot 18 en 18+, pleitsbezorging naar boven ook belangrijk
- Met wat of wie kan ik waar terecht? --> op zoek naar het antwoord op die vraag
- Beleidsmakers moeten denken: hoe kan ik best die jongere helpen met het inzetten van de middelen?
- Vanuit een visie, samenwerkingen ondersteunen en van daarop in te werken, tijd en ruimte voor organisatie om samen te komen, inzetten op die kruisbestuiving, zowel organisatiebeleid als lokaal beleid
- Gewesten beter samenwerken, veel goede wil op veld, maar onmogelijk gemaakt want vanboven tussen overheden onvoldoende afstemming,

5. Welke 1ste stap moet er nu gezet worden en door wie?

Vaak voorbeelden op niveau van de jongeren zelf gehoord.

Heel veel actoren doen waardevol werk, maar te weinig op elkaar afgestemd, mist cohesie en visie stadsbreed gedragen. Soms concurrentie, belangen van organisatie gaan boven drijven ipv belangen van doelgroep.

Daarom start de Jeugddienst een traject 'jeugdwerk voor kwetsbare kinderen en jongeren in Gent', met een stuurgroep en taskforce. Iedereen welkom om hierin mee te stappen, spreek de jeugddienst gerust aan.

6. THEMA ONDERWIJS, WERK EN JONGEREN: MICHÈLE EN ANGELIQUE

Zie [voorbereidende nota](#)

1. Wat gebeurt er nog naast wat er al staat (projecten, acties, initiatieven)? Wat ontbreekt nog? (zowel bij de signalen als bij de opvolging)

Signaal 31: Nood aan grotere sensitiviteit rond armoede en diversiteit

- Armoede en diversiteit is voor leerkrachten moeilijk. Voorbeelden:
  - o bosklassen waarbij de ouders materiaal moesten meegeven, terwijl dat veel geld kost. Leerkracht mee geconfronteerd en daar hadden ze niet bij stilgestaan. Met de ouderraad van Crombeen acties ondernomen: inzamelactie voor materiaal voor de uitstappen en kasten gevuld. Iedereen kan iets uit de kast gebruiken, zo wordt niet gestigmatiseerd. Ouderraad organiseert ook de mogelijkheid om traktaties voor verjaardagen voor kinderen te voorzien.
  - o Herschrijven brieven van welk materiaal mee moet (KRAS Gent), bvb stapshoenen worden schoenen waarmee je in een bos kan wandelen.

Niet altijd evident om deze maatregelen aan te brengen in de ouderraad. Afhankelijk van de reactie van leerkrachten, andere ouders, directie... Er zitten vooral ouders in de ouderraad die deze acties niet nodig hebben. Naar de doelgroepen gaan om te luisteren wat nodig is.

Mooie voorbeelden in scholen Crombeen en Toverberg, en in de wijk Sint-Amansberg (met sociaal regisseur Johan).

- Sociaal steunfonds vanuit onderwijscentrum. Meewerken aan armoedebeleid op school wanneer ze intekenen. Nadenken over anders communiceren, financiën, ...
- Project Kinderen eerst: maatschappelijk werker OCMW op school. 54 scholen in lager en secundair onderwijs. Zitdagen op school en ook consultfunctie op vraag. Werken met ouders maar ook informeren van schoolteams over armoede. Door het werken op school vangen ze drempels en signalen op die kunnen worden doorgegeven aan OCMW.
- Vormingen rond sensitiviteit armoede voor stadspersoneel, lokaal dienstencentra en ook schoolteams. Onderwijscentrum werkt daarvoor samen met de vormingsdienst.
- Samen tegen onbetaalde schoolfacturen.

Signaal 38: Nood aan aangepast werk voor laaggeschoolden

- Nieuw decreet: WelzijnWerk (WW) vanuit agentschap werk: werk opgedeeld in 6 stappen. Trap 4 : MMPPS (Mentaal, Medisch, Psychisch, Psychiatrisch, Sociaal). Mobiele jobcoaching samen met POPOV (overlegplatform Geestelijke Gezondheidszorg). Beleid wil wel activeren, maar er is meer aandacht voor het welzijnsaspect.
- Dit signaal is een klein stukje in groter geheel: mismatch uit wat werkgevers vragen en wat mensen te bieden hebben. Proberen bekijken in een groter kader: voorbeeld levenslang leren, flexibele loopbanen...
- Cijfers: rond de 12000 mensen die gezocht worden om te werken, en 11000 zoeken werk. Vooral ook aanbiedingen voor laaggeschoolden (poets hulp...). Dus niet alleen diploma en taal zijn een barrière maar ook zaken zoals uurregeling, fysieke gezondheid, ...
- Nood aan jobcoaching op het werk. Brugfiguur tussen werknemer en werkgever waarbij ze allebei gecoached worden. Eisen van de werkgever matchen met de capaciteiten van de werknemer.
- Stage als opstap naar werk. Niet makkelijk om mensen te motiveren 'gratis' te werken. JOTA-methodiek van vzw Apart. Ook AMA en AZI, een samenwerking tussen ObraBaken en aPart vzw in functie van kwetsbare personen met afstand tot de arbeidsmarkt.
- Premies voor werkgevers die moeilijk toeleidbaren tewerkstellen? Mensen met een beperking wel via GTB. In de wijken (voorbeeld El Paso): jongeren in een schijnbaar uitzichtloze situatie en wantrouwen hebben in de hulp dus ook die toegang niet zoeken. Die meest kwetsbare worden nog niet bereikt. Diegene die consultaties bij de VDAB aangaan zijn de sterkere profielen.
- Jongeren vanaf 18 oppikken is te laat. Ze moeten gevangen worden als ze jonger zijn. VZW Lejo werkt bijvoorbeeld met jongeren die niet meer naar school gaan. Zelfs 16 jaar is te laat, er moet gemikt worden op 14 jarigen en zelfs jonger. De data van onderwijs zouden gekoppeld moeten worden aan deze van de VDAB.
- 3-sporen aanpak (dienst werk en digipolis):
  - o Traject rond digitale vaardigheden van werkzoekenden. ICT-steward Lieven Beernaert aan de slag die op 4 plaatsen (bij de Welzijnsknoop, Compaan, Maact en werkpunt Rabot.) en biedt intensieve begeleiding om digitaal werk te zoeken. Verwijzingen naar de steward mogelijk.
  - o Werken rond mensen die nog niet bereikt worden en die geen digitale vaardigheden hebben om online werk te zoeken (e-mail, online-dossiers, ...). Vormingen (klein, laagdrempelig) voor mensen organiseren. Mogelijkheid om samen met jongeren tools uit te werken.

- Vorming voor begeleiders over hoe cliënt zelf digitaal op wel te helpen (digitale emancipatie).
- Meest kwetsbare jongeren: eerst vertrouwen krijgen, dan helpen met werk. Nu aan het werk met 18-25 jarigen maar er is grote vraag naar -18 jarigen en er is veel vraag naar jobstudenten. Vroeger waren er startbanen als mogelijkheid, nu niet meer.
- Belangrijk voor digitale opleidingen: ook omgaan met smartphone, niet enkel met computer. Kijken met de jongeren hoe ze met nieuwe manieren leren werken.
- MAACT: indicatiestelling, trajectbegeleiding van AMA-trajecten, jobcoaching, ... Ook jongerenwerking: 18-25 jarigen, meestal verleden in bijzondere jeugdzorg, direct opgepikt en koppelen aan begeleider. Perspectief werking: mensen met drugverslaving, vaak ook jongeren die intensieve begeleiding bieden.
- Werkpalet van JES

Signaal 33: Een tweede kans met financiële drempels

- Sociale dienst van OCMW zet sterk in op leefloonstudenten. 800-tal studenten en het slaagpercentage is redelijk hoog. Kan zowel in secundair als hoger onderwijs. Niet elke school weet dat, zou beter zijn als de scholen weten dat je ook met leefloon kan afstuderen.

Signaal 39: Overgang onderwijs naar werk en omgekeerd loopt niet vlot

- Leeftijdsgrens is onhandig. Jongeren moeten al vroeger bereikt worden maar dat kan niet altijd met de middelen.
- Jongeren die schoolmoe zijn kan nog niet altijd toegeleid worden naar de arbeidsmarkt omdat ze nog geen 18 jaar zijn.
- Mensen met een beperking: Break-out van connect: op maat programma gedurende 3 jaar. Combo werken en leren voor mensen met (vermoeden van) beperking. Jongeren die gedaan hebben met school en die niet goed weten wat ze verder kunnen. Kijken met de jongeren naar eigen talenten, wensen... Methodiek kan uitgebreid worden naar andere doelgroepen.

Signaal 35: Schools aanbod sluit onvoldoende aan op de interesses van jongeren.

- Te weinig aandacht voor talent ontdekking en ontwikkeling in onderwijs. => TAJO (Talent Ontwikkeling Jongeren). Start in de lagere school (4e leerjaar tot 14 jaar). Werken in thema's en met externe lesgevers. Gratis aanbod, vooral in kwetsbare wijken. Begeleiding om vanuit de school toe te leiden.
- Grote vraag naar versterking autonomie en talentontwikkeling: online platform en Inspiratietraject Operatie geslaagd (MOOC) waar scholen inspiratie kunnen halen om hieraan te werken. Gericht op opstellen schoolspecifiek actieplan en positief schoolklimaat.
- Project om buitenschoolse activiteiten mogelijk te maken voor kwetsbare kinderen. Decreet rond buitenschoolse opvang in afstemming met vrije tijd.
- Dienst Kinderopvang bekijkt hoe toegang tot buitenschoolse activiteit mogelijk gemaakt kan worden voor kwetsbare kinderen (jonge kinderen)
- Beroepenhuis gaat ook zelf naar scholen toe en werkt programma's uit.

Signaal 34: M-decreet mist zijn doel

- Wit vak zegt voldoende... veel signalen maar weinig actie.
- Structureel probleem: **signaal om door te sturen naar hoger niveau.**
- Link met vermaatschappelijking van de zorg.

- Soms werkt homogene setting beter.

Signaal 36: Nood aan brugfiguren voor secundair onderwijs

- Het project brugfiguren secundair onderwijs is structureel geworden. Daarenboven ligt de vraag voor naar uitbreiding: aantal scholen en alle graden (nu enkel eerste graad).
- Projectoproep armoede vanuit OCMW met proactieve rechtenverkenning als thema: één van de 3 projecten dat is goedgekeurd is de start met brugfiguur in de 2de en 3de graad van het secundair onderwijs HTISA in de Holstraat. Ze krijgen projectgeld om de brugfiguur te financieren. Expertise kan worden meegenomen.

Extra signalen

- Nood aan psychologische ondersteuning in schoolcontext.
  - o De eerstelijnspsychologische ondersteuning van samen1planGent kan misschien soelaas brengen maar ook direct in de schoolcontext is er nood om te werken op psychologische problemen.
  - o Kwetsbare ouders trekken minder snel aan de alarmbel. Link met kinderen eerst. Aanbod vinden is niet gemakkelijk, gebrek aan aanbod. OCMW heeft psychologische dienst maar enkel mensen met een actief dossier. Bij kinderen eerst heeft niet iedereen een actief dossier maar soms wel nood aan psychologische ondersteuning. Rol van CLB hierin? Kunnen dat ook opnemen maar hun takenpakket is al heel groot.
- Communicatie: Belang van communicatie op maat van de jongeren en ouders, eventueel korte en duidelijke vertaling voorzien.
  - o onderschatten van de formulering van informatie uit brieven. Woordgebruik is weinig verstaanbaar. Zelfs het VAPH schrijft moeilijke brieven. Vaak ook omdat de brieven juridisch moeten gecheckt worden en dus moeilijker worden. Juridisch correcte brief met erbij een extra woordje uitleg in begrijpbare taal. Moeilijke grens tussen verstaanbaar en juridisch correct.
  - o Aanbod is er vaak wel maar gewoon weinig gekend, dus kwetsbare ouders en jongeren vinden de weg zeker niet.
    - Spel overkophuis: wat bestaat er rond geestelijke gezondheidszorg? Plan om ook een app te maken.
    - www.socialekaartvangent.be is actief en kan diensten en mensen wegwijs maken.

2. Welke goede ideeën zijn er nog om op de signalen in te spelen?

- Kostprijs onderwijs: vooral secundair en specifieke richtingen die populair zijn (kok, kapper, ...)
- Spijbelen en vroegtijdig schoolverlaten van voornamelijk kwetsbare jongeren
- Inzetten op activering en kwetsbaarheid: meer dan taal en diploma (signaal 38)
- Politie en andere actoren zoals baliemedewerkers en onderwijspersoneel: sensibilisering rond armoede en kwetsbare groepen.
- Grote nood aan outreachend werken/ vindplaatsgericht werken: hoe meer actoren hoe beter (bvb VDAB, JES, ...)
- Sensibiliseren rond armoede: inspring-theater. Rollenspellen over hoe reageren op situaties.

3. Wat is de rol van beide actoren (jongerenorganisaties en thematische organisaties) daarin? Wat kunnen we doen om elkaar te vinden? Welke 1ste stap moet er nu gezet worden en door wie?

- Vindplaatsgericht werken bij mensen en organisaties
- Getuigenissen
- Vertrouwen tussen organisaties: belangrijk om vertrouwen te herstellen en elkaar op verantwoordelijkheden te wijzen.
- Andere organisaties sensibiliseren over impact van bepaalde acties op jongeren (wanneer het fout liep).
- Bewust maken van bestuur (politiek).
- Traject rond jeugdwerklijnswork zal helpen om elkaar te vinden.
- Het onderwijzend personeel komt vaak van buiten Gent en kent het aanbod niet in de wijk of de Stad. Het jeugdwerklijnswork kent dit wel en werkt stadsbreed en op andere uren.
- Iftar met verschillende partners

4. Wat moeten we daarvoor bepleiten bij het beleid?

- Ook getuigenissen brengen, bewust maken
- Extra middelen om de grens van 18jaar te overstijgen (vanaf 14j en tot 25j)
- Schakelmomenten
- Inzetten op toegankelijke communicatie: digitaal, taal, ook de verdere juridisering heeft impact op verstaanbaarheid. Drempels wegwerken, ook vanuit het bestuur. Kijken wat juridisch noodzakelijk is en wat vereenvoudigd kan worden.

5. Welke 1ste stap moet er nu gezet worden en door wie?

- Link naar het bestuur maken: middelen (zowel lokaal als hoger)
- Sociale regie kan ervoor zorgen dat men elkaar vindt en kan vindplaatsen oplist (bv Samenlevingsopbouw Gent, ...)
- Workshops digitaal werkt staan open voor vragen naar tolken, apps met spraakondersteuning... Maria Euwema van Digipolis aanspreken nu het nog kan.
- Info beschikbaar stellen:
  - o Er bestaat ongelofelijk veel, maar het is moeilijk te vinden. De sociale kaart van Gent is actief en open voor suggesties. De dingen die vandaag aan bod kwamen zullen toegevoegd worden.
  - o Per wijk een Single Point/Person of Contact
- Welzijn, Gezondheid en Gezin 2050 (Vlaanderen) is in ontwikkeling. Meer en meer focust men op de integratie van doelgroepen op lokaal niveau (en niet meer op een doelgroepenbeleid) en op een generalistische aanpak van kwetsbare mensen binnen het LSB. Dit vanuit een groeiend bewustzijn van multi-problem-situaties.

5. NETWERKMOMENT MET BROODJE